

СИЛЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Основи міжнародної безпеки»

Галузь знань		29 «Міжнародні відносини»		Освітній рівень	Перший (бакалаврський)	
Освітньо-професійні програми		«Міжнародні відносини та регіональні студії»		Тип дисципліни	обов'язкова	
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять			
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Самостійна підготовка
	3	90	32	-	16	42

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Для вивчення дисципліни здобувач має володіти знаннями та навичками з:

Онлайн курси, які можуть бути корисними для попереднього вивчення та в процесі набуття компетентностей за неформальною освітою

Prometheus https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:UCF+PCR101+2019_T3/about
 Prometheus https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/GOV101/2015_T2/about
 Prometheus https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:UzhNU+CL101+2018_T3/about

Мета курсу: є викладання навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти системи спеціальних знань з міжнародної безпеки, а також умінь прогнозування ризиків та загроз національній безпеці, обґрунтування заходів для мінімізації їх негативного впливу.

Компетентності, в тому числі відповідно до освітньо-професійної програми

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетентності (СК)
ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 17. Здатність працювати як автономно, так і у команді; ЗК 18. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, зокрема в міжнародному контексті.	СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій. СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному. СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях. СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини. СК19 Здатність оцінювати регіональні комплекси безпеки та військово-політичного співробітництва країн та регіонів світу.

Результати навчання (програмні результати навчання – ПРН)

РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.
 РН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні

події та процеси.

PH23. Розуміти події міжнародного життя, процеси в сфері міжнародного співробітництва та міжнародної безпеки, стан взаємодії та конфлікту в міжнародних системах.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема	Вид заняття	Розподіл балів	Форми та методи навчання (форми робіт, за які здобувач отримує бали)
Тема 1. . Загальна характеристика та суть права міжнародної безпеки.	Лекція	6	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення, експрес-опитування
Тема 2. Міжнародне співробітництво, як спосіб підтримання безпеки та правопорядку. Міжнародний конфлікт. Міжнародний правопорядок.	Лекція	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінарське заняття 1	6	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 3. Міжнародна воєнна безпека.	Лекція	6	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення, експрес-опитування.
Тема 4. Міжнародна економічна безпека.	Лекція	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінарське заняття 2	6	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та виступів здобувачів вищої освіти із задалегідь визначених питань.
Тема 5. Міжнародна інформаційна безпека.	Лекція	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінарське заняття 3	6	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та виступів здобувачів вищої освіти із задалегідь визначених питань.
Тема 6. Міжнародна екологічна безпека.	Лекція	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінарське заняття 4	6	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та виступів здобувачів вищої освіти із задалегідь визначених питань. Написання реферату або підготовка презентації за темою.
Тема 7. Міжнародна ядерна та радіаційна безпека.	Лекція	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінарське заняття 5	6	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та виступів здобувачів вищої освіти із задалегідь визначених питань. Написання реферату або підготовка презентації за темою.
Тема 8. Міжнародна соціальна безпека.	Лекція	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінарське заняття 6	6	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та виступів здобувачів вищої освіти із задалегідь визначених питань. Написання реферату або підготовка презентації за темою.
Тема 9. Міжнародно-правовий режим протидії тероризму.	Лекція	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінарське заняття 7	6	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та виступів здобувачів вищої освіти із задалегідь визначених питань. Написання реферату або підготовка презентації за темою.
Тема 10. Українська держава у системі міжнародної безпеки.	Лекція	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінарське заняття 8	6	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та

			виступів здобувачів вищої освіти із заздалегідь визначених питань.
Підсумковий контроль знань		40	(четвертий семестр) підсумковий контроль - залік. Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40. Структура залікової роботи: 2 теоретичних питання та 10 тестових завдань, які містяться в заліковому білеті. Максимальна кількість балів за відповідь на перше запитання залікового білету – 10 балів, друге запитання – 10 балів, тести – 20 балів (усього – 40 балів).
Додаткові бали в рамках неформальної освіти			Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій, проєктна робота тощо.

СИСТЕМА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ І КОНТРОЛЮ (дистанційний курс) – https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5750	
ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	
<p>Актуальні журнали для поглибленого вивчення дисципліни</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Караїзна. Серія «Міжнародні відносини, економіка, країнознавство, туризм»; Серія «Історія» https://periodicals.karazin.ua/irtb 2) Економіка та суспільство https://economyandsociety.in.ua/ 3) Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти http://internationalrelations.knukim.edu.ua/about 4) Foreign Affairs /magazine/. URL: https://www.foreignaffairs.com 5) International Security Journal. URL: https://direct.mit.edu/isec 6) Stockholm International Peace Research Institute. URL: https://sipri.org 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бауман З. Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства : пер. з англ. Київ : Вид-дім « Києво-Могилянська академія», 2018. 109 с. 2. Гольцов А.Г. Геополітика та політична географія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 416 с. 3. Дзьобань О.П. Національна безпека: світоглядні та теоретико-методологічні засади : монографія. Харків : Право, 2021. 776 с. 4. Загурська-Антонюк В. Ф. Міжнародна безпека у контексті глобалізації сучасного світу. <i>ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ. Інвестиції: практика та досвід.</i> 2020. № 13-14. С.103-109. 5. Конфлікти, що змінили світ / Наталя Іщенко (Гумба) та ін. Харків: «Фоліо», 2020. 192 с. 6. Кучик О. С. Зовнішня політика України : підручник. Львів, 2018. 446 с. 7. Куц Г.М. Концептуалізація понять «національна безпека» і «державна безпека» у політико-правовому дискурсі. Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки, збірник наукових праць. Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. Харків, 2020. Вип. 1 (20). С. 139-153. 8. Руценко І. Війна цивілізацій: анатомія російсько-українського конфлікту. Київ : ВД «Києво-Могилянська Академія», 2020. 436 с. 9. Почепцов Г. Фейк. Технології спотворення реальності. Київ : ВД «Києво- Могилянська Академія», 2020. 224 с. 10. Примуш Р. Б. Система колективної безпеки як основа національної та міжнародної безпеки. <i>ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ. Інвестиції: практика та досвід.</i> 2022. №5 С.71–75. 11. Румик І. І. Продовольча безпека держави: питання теорії, методології, практики: монографія. Київ : КРОК, 2020. 420 с. 12. Резнікова Н. В. Глобальні екологічні проблеми в сучасному світі: екологічна

детермінанта міжнародних економічних відносин. Київ : Вістка, 2018. 216 с.

13. Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії. Київ : Наш формат. 2019. 608 с.

14. Шергін С. Політологія міжнародних відносин. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 256 с.

15. Юхименко, Петро. Глобалізація та політика національної безпеки. Київ : Центр навчальної літератури, 2021. 408 с.

16. Ядерна безпека: міжнародний та національний вимір: монографія / за заг. ред. В.І. Розвадовського. Київ : КНТ, 2017. 223 с

17. Baylis J. The Globalization of World Politics : An Introduction to International Relations : 7-th ed. United Kingdom : Oxford University Press, 2017. 610 p.

18. Booth, Ken. Theory of World Security. *Cambridge University Press*. 2007. 489 p.

19. Chirico J. Global Problems, Global Solutions: Prospects for a Better World. Thousand Oaks : SAGE, 2018. 648 p.

20. Peace and Security in 2022. Overview of EU action and outlook for the future / Elena and others. Brussels, 2022. 83 p.

21. Hurd I. International Organizations : Politics, Law, Practice. 3 rd ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2017. 310 p.

22. Bekkers F., Louw H., Bolder P. Bianca Torossian Substantiating the Defence Strategic Challenges. *Hague Centre for Strategic Studies*. 2019. P. 56.

23. International Organization and Global Governance. 2 nd ed. / Weiss T. G., Wilkinson R. (eds.). London : Taylor & Francis Ltd, 2018. 778 p.

24. The Globalization of World Politics: An Introduction to International Relations. 7 th ed. / J. Baylis, S. Smith, P. Owens (eds.). Oxford : Oxford University Press, 2017. 610 p.

25. Major General (Retired) Robert Gordon. Peace Operations Training Institute. Fifth edition. Williamsburg : Peace Operations Training Institute. 2022. 179 p.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і семінарських занять, а також самостійну роботу. Перескладання заліку відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Самостійна робота включає в себе: підготовку завдань (усних доповідей), презентацій за кожною темою дисципліни, підготовку до тестування в Moodle.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час консультацій.
- Здобувачі вищої освіти мають слідувати принципам академічної доброчесності.
- Студент допускається до підсумкового семестрового контролю, якщо за результатами поточного контролю він набрав не менше 31 балу.
- У разі використання заборонених джерел на заліку студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
При вивченні кожної теми	передбачає написання письмової самостійної роботи з питань, що розглядалися.	0,25

проводиться поточний контроль у формі усного/письмового опитування	Виставляється здобувачу вищої освіти за одне питання у випадку правильної відповіді. До кожної теми пропонується 4 питання відкритого типу (за усім пройденим матеріалом).	
Робота над індивідуальними завданнями	виступи здобувачів вищої освіти із заздалегідь визначених питань. За виступ на семінарському занятті студент може отримати від 1 (доповнення, уточнення після відповіді або виступу іншого студента) до 3 (розгорнутий аналіз питання із залученням даних наукових статей, монографій, статистичних даних, схем, тощо) балів.	1-3
Написання реферату або підготовка презентації за темою	реферат (презентація) повністю відповідає вимогам щодо його змісту, обсягу та оформлення (наявність обґрунтованого змістом плану роботи, посилання по тексту, номери сторінок, список літератури тощо).	3
	реферат (презентація) частково відповідає вимогам щодо його змісту, обсягу та оформлення (наявність обґрунтованого змістом плану роботи, посилання по тексту, номери сторінок, список літератури тощо).	2
	реферат (презентація) мінімально, на задовільному рівні відповідає вимогам щодо його змісту, обсягу та оформлення (наявність обґрунтованого змістом плану роботи, посилання по тексту, номери сторінок, список літератури тощо).	1
Робота над проєктними завданнями, командними роботами тощо	виставляється здобувачу вищої освіти, який досяг цілей завдання, виконав ефективно роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку	9
	виставляється здобувачу вищої освіти, який частково досяг цілей завдання, виконав роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку, проте припускався певних помилок	6
	виставляється здобувачу вищої освіти, який мінімально досяг цілей завдання, лише частково виконав роль ділової гри тощо, не продемонстрував знання на практиці, не зміг обґрунтувати власну думку	3
Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій, проєктна робота, написання есе тощо.	Передбачено для здобувачів вищої освіти, які бажають підвищити свій поточний бал успішності	3-5
Самостійна робота		
Тема 1.	1.Надати визначення поняття «право міжнародної безпеки», його предмет. 2. Дослідити суб'єкти та об'єкти права міжнародної безпеки. 3.Проаналізувати нормативне закріплення та аналіз основних принципів права міжнародної безпеки. 4. Розглянути загальний огляд та класифікацію джерел права міжнародної безпеки. 5. Охарактеризувати види та моделі міжнародної безпеки. 6. Виокремити взаємозв'язок видів міжнародної безпеки. - підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань.	8 годин
Тема 2.	1.Розглянути особливості участі суб'єктів міжнародного права у міжнародному співробітництві. 2. Дослідити міжнародний конфлікт, зокрема, надати визначення поняття та його суть.	4 години

	<p>3. Розкрити види та форми міжнародних конфліктів.</p> <p>4. Дослідити міжнародний правопорядок, зокрема, надати визначення поняття та загальну характеристику структури.</p> <p>5 Проаналізувати мету міжнародного правопорядку і способи її досягнення.</p> <p>- підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань.</p>	
Тема 3.	<p>1. Розглянути підходи до визначення поняття «міжнародна воєнна безпека».</p> <p>2. Надати характеристику предмету, об'єктів та суб'єктів міжнародної воєнної безпеки.</p> <p>3. Виокремити зв'язок міжнародної воєнної безпеки з національною безпекою.</p> <p>4. Порівняти невизнані та частково визнані держави, як суб'єкти міжнародної воєнної безпеки.</p> <p>5. Ознайомитися з джерела міжнародної воєнної безпеки, зокрема, оглядовою характеристикою та класифікацією.</p> <p>6. Проаналізувати акт агресії, як передумову військового конфлікту: міжнародно-правове регулювання.</p> <p>7. Розглянути війну, як основну форму міжнародного військового конфлікту.</p> <p>8. Надати загальну характеристику гібридної війни, як форми міжнародного конфлікту.</p> <p>9. Вивчити нормативні та організаційні засоби забезпечення міжнародної воєнної безпеки.</p> <p>10. Охарактеризувати форми матеріальних засобів забезпечення міжнародної воєнної безпеки.</p> <p>- підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань.</p>	8 годин
Тема 4.	<p>1. Дослідити визначення та сутність поняття «міжнародна економічна безпека».</p> <p>2. Надати характеристику предмету, об'єктів та суб'єктів міжнародної економічної безпеки.</p> <p>3. Виявити взаємозв'язок міжнародної економічної безпеки з іншими видами безпеки.</p> <p>4. Проаналізувати спеціальні принципи міжнародної економічної безпеки.</p> <p>5. Визначити джерела міжнародного права у сфері економічної безпеки, а також особливості їх основних положень.</p> <p>6. Ознайомитись з міжнародно-правовим забезпеченням економічної рівності суб'єктів міжнародного права.</p> <p>7. Розглянути характеристику та класифікацію негативних чинників, які впливають на міжнародну економічну безпеку.</p> <p>8. Назвати організаційні засоби забезпечення міжнародної економічної безпеки.</p> <p>9. Запропонувати сучасні матеріальні засоби забезпечення міжнародної економічної безпеки.</p> <p>- підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань.</p>	6 годин
Тема 5.	<p>1. Розглянути історію становлення системи міжнародної інформаційної безпеки.</p> <p>2. Надати визначення поняття «міжнародна інформаційна безпека», дослідити особливості об'єктів та суб'єктів.</p> <p>3. Проаналізувати принципи міжнародного права у сфері інформаційної безпеки.</p> <p>4. Вивчити класифікацію міжнародно-правових актів, які регулюють інформаційні правовідносини.</p> <p>5. Охарактеризувати сучасні загрози у сфері міжнародної інформаційної безпеки.</p>	4 години

	<p>6. Інформаційна зброя, як спосіб нанесення шкоди інформаційній безпеці.</p> <p>7. Кіберзлочинність: суть та форми.</p> <p>8. Поглибити знання щодо інформаційної війни, як сучасної загрози міжнародній безпеці.</p> <p>9. Запропонувати організаційні та матеріальні засоби забезпечення міжнародної інформаційної безпеки.</p> <p>- підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань.</p>	
Тема 6.	<p>1. Ознайомитися з поняттям міжнародної екологічної безпеки та її зв'язком з іншими видами безпеки.</p> <p>2. Виокремити особливості складових міжнародної екологічної безпеки.</p> <p>3. Порівняти спеціальні принципи міжнародного права у сфері екологічної безпеки.</p> <p>4. Надати характеристику основних положень міжнародно-правових актів у сфері екологічної безпеки.</p> <p>5. Дослідити екологічну безпеку (захищеність) людини за міжнародним правом.</p> <p>6. Запропонувати загальну характеристику негативних чинників, які впливають на міжнародну екологічну безпеку.</p> <p>7. Пояснити екоцид, як міжнародний злочин.</p> <p>8. Охарактеризувати сучасні способи забезпечення міжнародної екологічної безпеки, а також оцінку їх дієвості.</p> <p>9. Визначити неурядові міжнародні організації у системі екологічної безпеки.</p> <p>- підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань.</p>	4 години
Тема 7.	<p>1. Надати визначення поняття «міжнародна ядерна безпека» та «міжнародна радіаційна безпека».</p> <p>2. Висвітлити особливості ядерної та радіаційної безпеки серед інших видів міжнародної безпеки.</p> <p>3. Вдосконалити знання щодо джерел міжнародного права у сфері міжнародної ядерної та радіаційної безпеки.</p> <p>4. Розглянути без'ядерний режим, як основну умову забезпечення міжнародної ядерної безпеки.</p> <p>5. Визначити роль міжнародного агентства з атомної енергії, розглянути правовий статус та надати аналіз діяльності.</p> <p>6. Пояснити мирне використання ядерної енергії в Європейському Союзі.</p> <p>- підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань.</p>	2 години
Тема 8.	<p>Написати есе на тему: «Вплив міжнародної трудової міграції на економіку країн Європейського Союзу». Здобувач за власним бажанням може обрати одну або декілька країн Європейського Союзу, за яким бажає проводити наукове дослідження.</p>	2 години
Тема 9.	<p>1. Розглянути історію становлення міжнародно-правового режиму як інструменту протидії тероризму.</p>	2 години

	<p>2. Надати визначення поняття «тероризм». Відмежування тероризму від інших злочинів.</p> <p>3. Надати загальну характеристику актів міжнародного права у сфері протидії тероризму.</p> <p>4. Поглибити знання щодо інституційної основи міжнародно-правового режиму протидії тероризму.</p> <p>5. Дослідити особливості захисту прав людини в умовах протидії тероризму.</p> <p>6. Міжнародно-правове регулювання проведення контртерористичних операцій.</p> <p>7. Загальний огляд рішень Європейського суду з прав людини щодо осіб, які засуджені за вчинення терористичних актів. Навести приклади.</p> <p>- підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань.</p>	
Тема 10.	<p>1. Надати загальний огляд зовнішньополітичної діяльності держави, її членство у міжнародних організаціях.</p> <p>2. Зробити доповідь за темою «Без'ядерний статус України: історія та сучасність».</p> <p>3. Написати есе за темою «Система воєнної безпеки на території України: сучасні виклики та загрози».</p> <p>4. Проаналізувати актуальність міжнародної інформаційної безпеки для сучасної Української держави.</p> <p>5. Охарактеризувати участь України у міжнародних заходах забезпечення міжнародної соціальної безпеки.</p> <p>6. Дослідити транскордонне переміщення відходів за законодавством України.</p> <p>- підготувати інформаційні повідомлення, мультимедійні презентації та виступи з вказаних питань.</p>	2 години
	Разом	42 години